

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის საგნის
გამოცდისათვის

ქართული ენა და ლიტერატურა,
მათემატიკა, ბუნებისმეტყველება (I – IV)

თბილისი
2025

წინამდებარე კრებულის დანიშნულებაა, გააცნოს დაწყებითი საფეხურის (I-IV) მასწავლებლებსა და მასწავლებლობის მსურველებს გამოცდის პროგრამა, საგამოცდო ტესტის ფორმატი და შეფასების კრიტერიუმები.

კრებული წარმოადგენს „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით – საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, მისი რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი	4 გვ.
ქართული ენა და ლიტერატურა (I – IV)	6 გვ.
მათემატიკა (I – IV)	14 გვ.
ბუნებისმეტყველება (I – IV)	22 გვ.
აკადემიური უნარები	28 გვ.

შესავალი

I - IV კლასების პედაგოგთათვის განკუთვნილი ტესტი ორი ნაწილისგან შედგება - საგნობრივი ცოდნა (ქართული ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა, ბუნებისმეტყველება) და აკადემიური უნარები (წაკითხული ტექსტის გააზრება და ანალიტიკური ესე).

ტესტის მინიმალური კომპეტენციის ზღვარი (პროფესიაში შემომსვლელთათვის) 60%-ია. შესაბამისად, გამოცდის წარმატებით ჩასაბარებლად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **60%-ზე მეტი**. აქვე გასათვალისწინებელია, რომ ტესტში აკადემიური უნარების ნაწილისათვის დადგენილია შიდა ზღვარი - ქულათა საერთო რაოდენობის 40%. შესაბამისად, ამ ნაწილში ზღვრის გადასალახად აპლიკანტმა უნდა დააგროვოს ქულათა საერთო რაოდენობის **40%-ზე მეტი**.

2025 წლის ტესტის ფორმატი

საგნობრივი ცოდნის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 51

- ✓ ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 21
- ✓ მათემატიკური ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 18
- ✓ ბუნებისმეტყველების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 12

აკადემიური უნარების ნაწილის მაქსიმალური ქულა - 14

- ✓ წაკითხული ტექსტის გააზრება - ხუთი არჩევითპასუხიანი 1-ქულიანი დავალება
- ✓ ანალიტიკური ესე - შეფასების სქემის მიხედვით მაქსიმალურ ქულად განსაზღვრულია -9

ტესტის მაქსიმალური ქულა - 65

ტესტირებისთვის განკუთვნილი დრო: **4 საათი**

შესაბამისად, პროფესიაში შემომსვლელთათვის მთლიანი ტესტის ბარიერად (60%-ზე მეტი) განსაზღვრულია **40 ქულა და მეტი**, ხოლო აკადემიური უნარების შიდა ბარიერად (40%-ზე მეტი) – **6 ქულა და მეტი**.

ტესტის სტრუქტურა

საგნობრივი ცოდნა

ტესტის ეს ნაწილი სამ ბლოკს მოიცავს - ქართული ენა და ლიტერატურა, ბუნებისმეტყველება, მათემატიკა.

თითოეულ საგნობრივ ბლოკში მოცემულია დავალებები, რომლებიც ამოწმებს შესაბამის საგნობრივ ცოდნას.

აკადემიური უნარები

ტესტის ეს ნაწილი ორ ბლოკს მოიცავს: წაკითხული ტექსტის გააზრებასა და ანალიტიკურ წერას. წაკითხული ტექსტის გააზრების ბლოკის მეშვეობით მოწმდება უცნობი ტექსტის ადეკვატურად გაგებისა და გააზრების, ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარი.

ანალიტიკური წერის მეშვეობით მოწმდება ამა თუ იმ საკითხზე საკუთარი თვალსაზრისის ცხადად და ნათლად ჩამოყალიბების, არგუმენტების მოხმობით მისი დასაბუთების, აგრეთვე სხვადასხვა მოსაზრების კრიტიკული ანალიზის უნარი.

დავალების ტიპები

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთა საგნობრივი ტესტში წარმოდგენილია სხვადასხვა ფორმატის დავალებები:

- დავალებები არჩევითი პასუხით;
- დავალებები ღია დაბოლოებით;
- შესაბამისობის დადგენის დავალებები;
- თხზულება/ანალიტიკური ესე.

არჩევითპასუხებიან დავალებებში პირობასა და შეკითხვასთან ერთად სავარაუდო პასუხებიც არის მოცემული. დავალების შესრულება გულისხმობს ოთხი სავარაუდო პასუხიდან ერთი სწორი პასუხის არჩევას. თითოეული არჩევითპასუხიანი დავალება 1 ქულით ფასდება.

დავალებები ღია დაბოლოებით პედაგოგისგან მოითხოვს დასმულ შეკითხვაზე პასუხის ჩამოყალიბებას, საკუთარი მსჯელობის გამყარებას სათანადო არგუმენტებით. თითოეული ღიადაბოლოებით დავალება ფასდება სპეციალური სქემის მეშვეობით. შესაბამისად, დავალებები განსხვავდება მაქსიმალური ქულების მიხედვით. შესასრულებელი ნაბიჯების გათვალისწინებით, დავალება შეიძლება შეფასდეს 1, 2 ან მეტი ქულით.

გაითვალისწინეთ:

- *ღიადაბოლოებით დავალების შემთხვევაში ქულას იმსახურებს მხოლოდ ის პასუხი, რომელიც უშუალოდ უკავშირდება დავალების პირობას, შეიცავს დასმული ამოცანის კონკრეტული გადაწყვეტის მცდელობას.*
- *თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.*
- *თუ ქართული ენისა და ლიტერატურის ბლოკის დავალებებზე პასუხის გაცემისას დაარღვევთ თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმებს, დაგაკლდებათ ქულა.*

შესაბამისობის დავალებებში წარმოდგენილია მონაცემთა ორი სვეტი. ერთ სვეტში მოცემულია ე. წ. პირობა (მოვლენები, ფრაზები და ა. შ.), მეორეში კი – სავარაუდო პასუხები (ცნებები, ტერმინები და ა. შ.). დავალების შესასრულებლად საჭიროა, ერთ სვეტში მოცემული ინფორმაცია შევუსაბამოთ (მივუსადაგოთ) მეორე სვეტში მოცემულ ინფორმაციას. შესაბამისობის თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

ანალიტიკური წერის ნაწილში პედაგოგმა უნდა დაწეროს თხზულება/ესე, რომელშიც გამოხატავს თავის პოზიციას, მოსაზრებებს შეთავაზებული საკითხის შესახებ. მან კონკრეტული არგუმენტებით უნდა დაასაბუთოს თავისი სათქმელი. თხზულება ხუთი კრიტერიუმით ფასდება.

ქართული ენა და ლიტერატურა (I – IV)

ქართული ენისა და ლიტერატურის (I - IV) პროგრამა

პროფესიული უნარ-ჩვევები
<p>მიმართულება: კითხვა</p> <p>ა) სხვადასხვა ტიპის, სტილისა და ჟანრის მხატვრული და არამხატვრული ტექსტების გაანალიზება შინაარსობრივი, იდეური, ფუნქციური თვალსაზრისით;</p> <p>ბ) ტექსტის ანალიზი სტრუქტურისა და ენობრივ-გამომხატველობითი საშუალებების გათვალისწინებით;</p> <p>გ) გამომსახველობითი კითხვის კულტურის ფლობა.</p> <p>მიმართულება: წერა</p> <p>ა) წერის კალიგრაფიული კულტურის ფლობა;</p> <p>ბ) მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევა და გამოყენება წერის პროცესში: დაგეგმვა, კომპოზიციის აგება, საკუთარი ნაწერის გადასინჯვა, (ტექსტის ჩასწორება ენობრივ-სტილური თვალსაზრისით) და კორექტირება (სასვენი ნიშნების სწორად გამოყენება და ორთოგრაფიული შეცდომების ჩასწორება);</p> <p>გ) სხვადასხვა ტიპის წერილობითი ტექსტის შექმნა მიზნისა და აუდიტორიის შესაბამისი მახასიათებლებისა და ენობრივი ნორმების დაცვით (წერილი, ბარათი, ინსტრუქცია, ინტერვიუ, ადმინისტრაციული ტექსტები, დარგობრივი ტექსტები და სხვ.).</p>

საგნობრივი ცოდნა	
ქართული ენა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
ზოგადი ცნობები ენისა და დამწერლობის შესახებ	<ul style="list-style-type: none"> ენის რაობა და ფუნქციები. ქართული ენის ბუნება. ქართული დამწერლობის წარმოშობა; ქართული დამწერლობის სახეები და განვითარების საფეხურები. ენისა და მეტყველების ურთიერთმიმართებები.
ფონეტიკა	<ul style="list-style-type: none"> ბგერათა დახასიათება წარმოთქმის ადგილისა და რაგვარობის მიხედვით; თანხმოვანთა და ხმოვანთა სისტემები; ინტონაცია და მისი ძირითადი ელემენტები: ლოგიკური მახვილი, მეტყველების ტემპი, ხმის ტემბრი; პაუზა და მისი აზრობრივი დატვირთვა; ორთოეპიის (მართლმეტყველება) საკითხები. მარცვალი – ღია და დახურული, გადატანის წესები.

<p>წერა-კითხვა</p>	<ul style="list-style-type: none"> • კითხვის სწავლების დაბალანსებული მიდგომა; კითხვის კომპონენტები (ფონოლოგია – ასოსა და ბგერის ურთიერთმიმართება; გაწაფული კითხვა; ლექსიკური მარაგი; წაკითხული ტექსტის გაგება – გააზრება); • წერა, როგორც გრაფო-მოტორული ჩვევა; წერითი მეტყველება, როგორც კომუნიკაციის განსაკუთრებული ფორმა;
<p>მორფოლოგია</p>	<ul style="list-style-type: none"> • სიტყვა. ფორმაცვალებადი და ფორმაუცვლელი სიტყვები. სიტყვის მორფოლოგიური აგებულება: ძირი, ფუძე; • მეტყველების ნაწილები: არსებითი სახელი. არსებით სახელთა დაჯგუფება შინაარსის მიხედვით. რიცხვი. ბრუნება. ბრუნვები და მათი ნიშნები. ბოლოთანხმოვნიან და ბოლოხმოვნიან სახელთა ბრუნება. საკუთარ სახელთა ბრუნება. თანდებულიანი ბრუნვები. არსებითი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ზედსართავი სახელი. თანხმოვანფუძიანი და ხმოვანფუძიანი ზედსართავი სახელის ბრუნება. ზედსართავი სახელის ბრუნებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • რიცხვითი სახელი. რიცხვითი სახელის სახეები. რიცხვითი სახელის ბრუნება. რიცხვით სახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ნაცვალსახელი. ნაცვალსახელთა ჯგუფები. ნაცვალსახელთა ბრუნება. ნაცვალსახელთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • ზმნა. ზმნის კატეგორიები. პირისა და რიცხვის ასახვა ზმნაში. სუბიექტური და ობიექტური პირის ნიშნები. ზმნისწინი. დრო. კილო. გარდამავლობა. კონტაქტი. სერიები და მწკრივები. ზმნის ძირი, ფუძე, თემა. თემის ნიშნები. უღლება. ზმნის ფორმაწარმოებასთან დაკავშირებული მართლწერის საკითხები. • სახელზმნა. საწყისი და მიმდებარე. მათი წარმოება. • ზმნიზედა. • თანდებული. ცალკე მდგომი და სახელთან შერწყმული თანდებულები. • კავშირი. კავშირის სახეები. • ნაწილაკი. ნაწილაკთა ჯგუფები.

	<ul style="list-style-type: none"> • შორისდებული. შორისდებულთა ჯგუფები.
სინტაქსი	<p>სინტაქსის საგანი. წინადადება. სიტყვათა სინტაქსური შეკავშირება.</p> <ul style="list-style-type: none"> • წინადადების ტიპები მოდალობის მიხედვით: თხრობითი, კითხვითი, ძახილისა, ბრძანებითი და კითხვით-ძახილისა. • წინადადების ტიპები აგებულების მიხედვით: მარტივი, შერწყმული და რთული. • წინადადების წევრები. წინადადების მთავარი (ქვემდებარე, შემასმენელი, პირდაპირი და ირიბი დამატებები) და მეორეხარისხოვანი (უბრალო დამატება, განსაზღვრება და გარემოებები) წევრები. • სიტყვათა წყობა წინადადებაში. სიტყვათა წყობის მნიშვნელობა სტილისტიკისთვის. • განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები. სასვენი ნიშნების ხმარება განკერძოებულ სიტყვებთან და გამოთქმებთან. • სასვენი ნიშნების ხმარება რთულ თანწყობილსა და ქვეწყობილ წინადადებებში. • პირდაპირი და ირიბი ნათქვამი. სხვათა სიტყვის ნაწილაკები. სასვენი ნიშნები. სხვათა სიტყვის მართლწერა.
ლექსიკოლოგია	<ul style="list-style-type: none"> • ლექსიკოლოგიის საგანი. ლექსიკური ერთეული. • სიტყვა მნიშვნელობის თვალსაზრისით. სიტყვის გამოყენება ძირითადი და გადატანითი მნიშვნელობით. სიტყვათა სესხება. სიტყვის პოლისემიურობა. პოლისემია და ომონიმია. სინონიმია, ანტონიმია. <p>დიალექტიზმები, ჟარგონი, არქაიზმები, ნეოლოგიზმები, პროფესიული ლექსიკა</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფრაზეოლოგიზმები და იდიომები. • დიალექტიზმები, პროფესიული ლექსიკა, ჟარგონი, ბარბარიზმები, ნეოლოგიზმები, არქაიზმები.
სტილისტიკა / ენისა და ტექსტის ურთიერთმიმართება	<ul style="list-style-type: none"> • ტექსტისა და მისი კომპონენტების ორგანიზება (თავი, როგორც ტექსტის სრულყოფილი ნაწილი; აბზაცი, როგორც ტექსტის კომპოზიციური ერთეული...); • ტექსტის შემადგენელი კომპონენტების ურთიერთდაკავშირების საშუალებები (კავშირები, ნაცვალსახელები და ზმნიზედები, ლექსიკური განმეორება, პარალელიზმი, სინონიმური ჩანაცვლება, ზმნა-შემასმენელთა ურთიერთმიმართება დროის, კილოსა და ასპექტის

	<p>მიხედვით);</p> <ul style="list-style-type: none"> • მეტყველების ტიპების კლასიფიკაცია: პირების მიხედვით (პირველი, მეორე, მესამე პირის მეტყველება და მისი გამოყენების სფეროები); ნათქვამის გადმოცემის მიხედვით (ირიბი ნათქვამი, პირდაპირი ნათქვამი); მონაწილე პირთა რაოდენობის მიხედვით (მონოლოგი, დიალოგი, პოლილოგი); • მეტყველების ფუნქციური ტიპები (აღწერა, თხრობა, მსჯელობა), მათი სტრუქტურული და სტილური თავისებურებანი; • ტექსტების ფუნქციურ-სტილური ტიპოლოგია (სასაუბრო, სამეცნიერო, ოფიციალურ-საქმიანი, მხატვრული, პუბლიცისტური). • სტილისტური ხარვეზები.
--	---

ლიტერატურა

<p>ლიტერატურა / ლიტერატურისმცოდნეობითი ტერმინები</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ტროპი, მეტაფორა, ჰიპერბოლა, განმეორება, გაპიროვნება, ეპითეტი, შედარება, სიმბოლო, მხატვრული ენა, მხატვრული სახე, პეიზაჟი, პორტრეტი, პერსონაჟი, გროტესკი, ირონია, იუმორი, სატირა, ხატოვანი თქმა, ინტონაცია, ალეგორია, ალიტერაცია, პერიფრაზი; რითმის სახეები და გარითმვის ხერხები • ჟანრი, პოეზია, პროზა, რომანი, ლირიკა, ლექსი, ელეგია, ბალადა, ზღაპარი, თქმულება, იგავ-არაკი, ლეგენდა, მითი, მოთხრობა, ნოველა, ანდაზა, აფორიზმი, ბიოგრაფია, მემუარები, კომედია, კომიქსი; • სიუჟეტი, კომპოზიცია, პროლოგი, ეპილოგი, ეპიგრაფი, დიალოგი, მონოლოგი, სტროფი, ტაეპი, ფაბულა, ციტატა, შაირი, რიტმი.
---	--

რეკომენდებულ ავტორთა ჩამონათვალი

შოთა რუსთაველი, სულხან-საბა ორბელიანი, დავით გურამიძევილი, ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა, იაკობ გოგებაშვილი, ეკატერინე გაბაშვილი, გალაკტიონ ტაბიძე, გიორგი ლეონიძე, სიმონ ჩიქოვანი, იოსებ გრიშაშვილი, ნინო ნაკაშიძე, გიორგი შატერაშვილი, ლადო ასათიანი, გურამ რჩეულიძევილი, ირაკლი აბაშიძე, მურმან ლებანიძე, ნოდარ დუმბაძე, რევაზ ინანიძევილი, არჩილ სულაკაური, გოდერძი ჩოხელი, ანა კალანდაძე, მუხრან მაჭავარიანი, ოთარ ჭილაძე, ოტია იოსელიანი, მაყვალა მრეველიძევილი, გივი ჭიჭინაძე, ცირა ქიტიაშვილი, ნინო ბეზარაშვილი, გურამ პეტრიაშვილი და სხვა

ჰანს კრისტიან ანდერსენი, ძმები გრიმები, შარლ პერო, ასტრიდ ლინდგრენი, რედიარდ კიპლინგი, ალან ალექსანდრ მილნი, კარელ ჩაპეკი, ოსკარ უაილდი, ერნსტ თეოდორ ჰოფმანი, მარკ ტვენი, ჟიულ ვერნი, ჯანი როდარი, ალექსანდრ პუშკინი, კორნეი ჩუკოვსკი, ალექსეი ტოლსტოი, ჯანი როდარი, დონალდ ბისეტი, ჯოან როულინგი და სხვა

ქართული ენისა და ლიტერატურის ნაწილის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

ენობრივი კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება

11. ქვემოთ მოცემულია ტექსტი, რომელშიც დაშვებულია რამდენიმე მორფოლოგიური და სინტაქსური შეცდომა. ამოიწერეთ დაშვებული შეცდომები, მიუთითეთ სწორი ფორმა და პასუხი დაასაბუთეთ. თითოეული შეცდომის გასწორება და შესაბამისი დასაბუთება ფასდება 2 ქულით.

გაითვალისწინეთ, რომ სწორად დაწერილი თითოეული სიტყვის მცდარი ფორმით შეცვლის შემთხვევაში დაგაკლდებათ 1 ქულა.

საკითხის მეცნიერული კვლევა ბევრი სპეციფიკური დეტალების ცოდნასა და სისტემურ მუშაობას მოითხოვს. თითქმის ყველა დამწყები მკვლევარი ბაძავს აღიარებულ სპეციალისტებს, ცდილობს, რომ შეეჭიდოს მაღალ სტანდარტებს, თუმცა ზოგჯერ ვერ უმკლავდება ამ სირთულეს. ხშირად ახალგაზრდა მკვლევარი მცირე ჯგუფებზე ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგებს ანზოგადებს და, შესაბამისად, მცდარ დასკვნებამდე მიდის. ამგვარი მიდგომა კი, რა თქმა უნდა, ხელს უშლის მაღალხარისხიანი სამეცნიერო პროდუქტის შექმნას.

მოცემული დავალების მიზანია, შეამოწმოს დაწყებითი საფეხურის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა მორფოლოგიასა და სინტაქსში.

/ბევრი დეტალების - სწორი ფორმაა ბევრი დეტალის/შეცდომის გასწორება - 1 ქულა

დასაბუთება - 1 ქულა

ქართულში რაოდენობის განსაზღვრა ხდება როგორც გარკვეული რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით, ისე გაურკვეველი რაოდენობითი რიცხვითი სახელებით. ბევრი სწორედ გაურკვეველი რაოდენობის აღმნიშვნელი რიცხვითი სახელია, რომელთანაც არსებითი სახელი მხოლოდით რიცხვში უნდა იდგას.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ რაოდენობით რიცხვით სახელთან არსებითი სახელი ყოველთვის მხოლოდით რიცხვში დგას.
- ✓ განუსაზღვრელი სიმრავლის აღმნიშვნელ სიტყვასთან შეწყობილი სახელი მხოლოდით რიცხვში დგას;
- ✓ სიმრავლის აღმნიშვნელ მსაზღვრელთან საზღვრული სახელი მხოლოდით რიცხვში უნდა გამოვიყენოთ. და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული;

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია სინტაქსური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება;

აქ დარღვეულია რიცხვში შეთანხმება / საზღვრული არასწორად ეთანხმება რიცხვში.

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიციცირება.

ბევრი უნდა იყოს მხოლოდით რიცხვში, რადგან იქით დეტალებია. და მისთ.

II

ბაძავს - სწორი ფორმაა **ჰბაძავს - შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

- ჰბაძავს ორპირიანი გარდაუვალი ზმნაა. შესაბამისად, მოეპოვება ირიბი ობიექტური პირი, რომლის ნიშნები როგორც მხოლოდითი, ისე მრავლობითი რიცხვის მესამე პირში არის პრეფიქსები: ჰ-, ს- და 0-. ამ შემთხვევაში ზმნას აკლია პრეფიქსი ჰ, რადგან მას მოსდევს ფუძისეული თანხმოვანი ბ. ენობრივი ნორმების მიხედვით, ირიბი ობიექტური პირის ნიშანად ჰ პრეფიქსის გამოყენება შეიძლება მხოლოდ გ, ქ, კ, ზ, ფ, პ, ყ ბგერების წინ.

ასევე მისაღებია ამგვარი დასაბუთება:

- ✓ ამ შემთხვევაში წარმოდგენილია ორპირიანი ზმნა, რომელშიც მესამე ობიექტური პირი ირიბია. შესაბამისად, მას სჭირდება მესამე ირიბობიექტური პირის ნიშანი ჰ
- ✓ ჰ პრეფიქსი ირიბობიექტური პირის გამოსახატად დაერთვის გ, ქ, კ, ზ, ფ, პ, ყ თანხმოვნით დაწყებულ ზმნებს. შესაბამისად, რადგან ზმნაში ჰბაძავს გვაქვს ირიბობიექტური პირი, მას სჭირდება ჰ პრეფიქსით პირის ნიშნის აღნიშვნა.
- ✓ ირიბობიექტური ზმნაა და ბ ბგერის წინ იწერება ჰ ირიბობიექტური პირის ნიშანი; და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილ ნიმუშში დაშვებულია მორფოლოგიური შეცდომაა.

თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ირიბობიექტური ზმნაა და სჭირდება პრეფიქსი ჰ (არ არის იდენტიფიცირებული კონკრეტული ბგერების კონტექსტი.)

ამ ზმნაში ბ-ს წინ საჭიროა ჰ პრეფიქსი (არ არის იდენტიფიცირებული ზმნის ტიპი - ობიექტური პირი) და მისთ.

III

ანზოგადებს - სწორი ფორმაა **აზოგადებს შეცდომის გასწორება - 1 ქულა**

დასაბუთება - 1 ქულა

გან- ზმნისწინი ძველი ფორმით არის წარმოდგენილი. მისი გათიშვა დაუშვებელია - არ გადაადგილდება შემადგენელი თანხმოვნები და ხმოვნები.

მისაღები იქნებოდა შემდეგნაირი დასაბუთება:

- ✓ გან ზმნისწინისგან მომდინარე ნ ელემენტი შეცდომით ფუძისეულად არის გაგებული.
- ✓ ა ქცევის ნიშნის შემდეგ ჩასმულია მცდარად გან ზმნისწინის ელემენტი / თანხმოვანი.
- ✓ ზმნა არის აზოგადებს და მას ფუძეში არ უნდა ჰქონდეს გან ზმნისწინის თანხმოვანი ნ და მისთ.

აპლიკანტის დასაბუთება არ ჩაითვლებოდა:

თუკი მხოლოდ შეცდომის ტიპი იქნება მითითებული:

წარმოდგენილი მაგალითი მორფოლოგიური შეცდომაა.

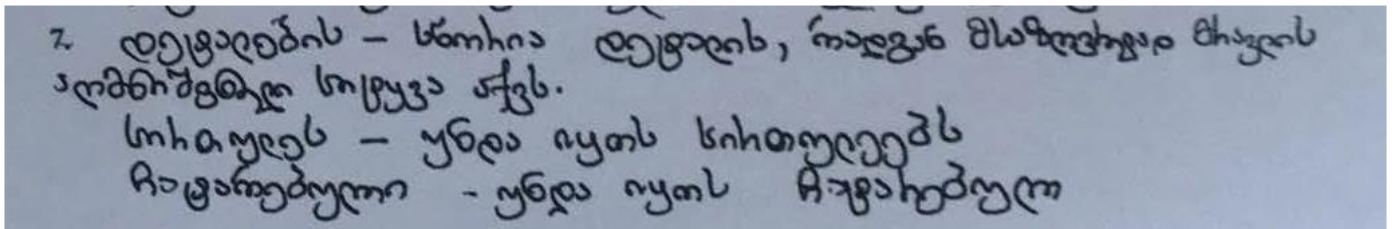
თუკი არასრულად იქნება ახსნილი შეცდომის დასაბუთება:

ნ ბგერა არ უნდა იყოს ზმნის შუაში

თუკი აღწერილია შეცდომის გასწორება, მაგრამ არ იკითხება ენობრივი კვალიფიცირება.

სწორი ფორმა იქნება განაზოგადებს. და მისთ.

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 1

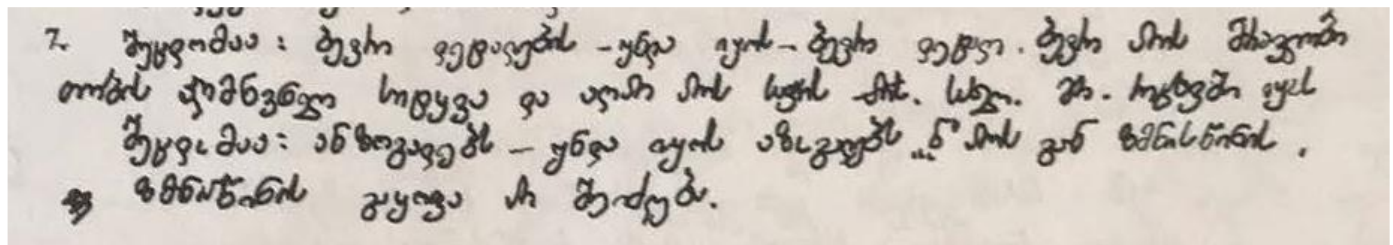

ამ შემთხვევაში პედაგოგს ამოცნობილი და გასწორებული აქვს 1 შეცდომა (დეტალების - დეტალის), დანარჩენ ორ შეცდომას - ბაძავს, ანზოგადებს - ვერ მიაგნო, ამიტომ ამ ეტაპზე იმსახურებს 1 ქულას. აქვე აპლიკანტს ამოწერილი აქვს სწორად დაწერილი სიტყვა და გასწორებული აქვს მცდარი ფორმით (ჩატარებული - ჩატარებულ), შესაბამისად, მოგროვებული 1 ქულა ბათილდება და რჩება 0 ქულა.

რაც შეეხება დავალების მეორე კომპონენტს - დასაბუთებას:

პირველ დასაბუთებაში აპლიკანტი იმსახურებს დამატებით 1 ქულას, სწორად აქვს ახსნილი შეცდომის მიზეზი; რაც შეეხება მის მიერ ამოწერილ სხვა სიტყვას (სირთულეს - სირთულეებს), იგი განიხილება, როგორც შესაძლო ალტერნატივა, ამიტომ მას ყურადღება არ ექცევა. საბოლოოდ, მოცემულ პასუხში აპლიკანტი აგროვებს 1 ქულას.

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 2

ამ შემთხვევაში პედაგოგს ამოცნობილი და გასწორებული აქვს 2 შეცდომა (დეტალების / ანზოგადებს), ერთ შეცდომას კი - ბაძავს - ვერ მიაგნო, ამიტომ ამ ეტაპზე იმსახურებს 2 ქულას.

რაც შეეხება დავალების მეორე კომპონენტს - დასაბუთებას:

ორივე დასაბუთებაში აპლიკანტი იმსახურებს დამატებით 1 ქულას, სწორად აქვს ახსნილი შეცდომის მიზეზი; საბოლოოდ, მოცემულ პასუხში აპლიკანტი აგროვებს 4 ქულას.

ლიტერატურული ანალიზის კომპეტენციის დასადასტურებელი დავალება (იხილეთ 2020 წლის ტესტის დავალება 9)

9.1 ამ ამბის ამოსავალი, საკვანძო ფრაზა არის, ერთი შეხედვით, უჩვეულო შესიტყვება - „ლამაზი მარყუჟი“. იმსჯელეთ, რისი სიმბოლოა ის.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

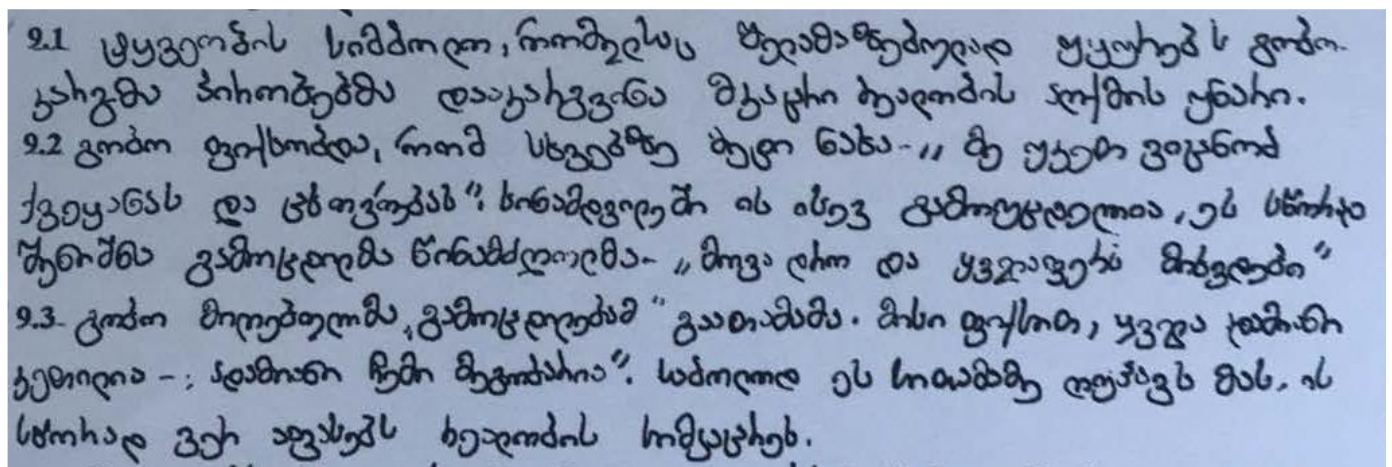
9.2 გობო საკუთარ თავს აღიქვამს ბედნიერ არსებად, წინამძღოლი კი მას „უბედურს“ უწოდებს. გამიჯნეთ და წერილობით ჩამოაყალიბეთ, რა იყო თითოეულის მოტივაცია (აღქმის საფუძველი). აზრის დასასაბუთებლად მოიძიეთ არგუმენტები ტექსტიდან.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

9.3 ტყეში დაბრუნებული გობო ყველაფერს სხვაგვარად აკეთებს. გაანალიზეთ მისი ქცევის ფსიქოლოგიური საფუძველი და ფერისცვალების შედეგები.

(მაქსიმალური ქულა – 2)

მასწავლებლის ნაშრომის ნიმუში 1

9.1 აპლიკანტის პასუხში სიმბოლოს ახსნისას იკითხება ტყვეობის ვერგაცნობიერების იდეა, თუმცა წარმოდგენილი მსჯელობა ზედაპირული და სქემატურია. შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 1 ქულით.

9.2 დავალების პასუხში აპლიკანტი წარმოადგენს ზედაპირულ მსჯელობას მხოლოდ ერთი პოზიციიდან, მოხმობილი აქვს შესაბამისი დამოწმება ტექსტიდან. ხოლო მეორე პოზიცია - წინამძღოლის პოზიცია არამართებულია, აპლიკანტი არ უპასუხებს დავალების პირობას. შესაბამისად, ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 1 ქულით.

9.3 დავალების პასუხში აპლიკანტი მსჯელობს გობოს ქცევის ფსიქოლოგიურ საფუძველზე, მეტ-ნაკლებად მიმოიხილავს მას. ასევე, აანალიზებს ფერიცვალების შედეგებს, შესაბამისად ამ პასუხში აპლიკანტი ფასდება 2 ქულით.

მათემატიკა (I – IV)

მათემატიკის (I - IV) პროგრამა

1. პროფესიული ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის დაზუსტება
რიცხვები და მოქმედებები	
ნატურალური რიცხვები, მარტივი და შედგენილი რიცხვები, გამყოფი და ჯერადი	რიცხვის რაობა (რიცხვი, როგორც რაოდენობის აღმნიშვნელი). რიცხვის ჩაწერა ციფრებით, სიტყვებით, რიცხვის ჩაწერის რომაული სისტემა. არითმეტიკული მოქმედებები ნატურალურ რიცხვებზე. ნაშთიანი გაყოფა. ნატურალური რიცხვის დაშლა მარტივ მამრავლებად. დაშლის ერთადერთობა (არითმეტიკის ძირითადი თეორემა). რამდენიმე ნატურალური რიცხვის უდიდესი საერთო გამყოფისა და უმცირესი საერთო ჯერადის პოვნა. გაყოფადობის ნიშნები და მათი კავშირი ათობით პოზიციურ სისტემასთან.
მთელი და რაციონალური რიცხვები	დადებითი და უარყოფითი რიცხვები, რაციონალური რიცხვების წარმოდგენა წილადებისა და ათწილადების სახით, რიცხვის ჩაწერის ათობითი პოზიციური სისტემა. რაციონალური რიცხვების შედარება, რიცხვითი უტოლობები და მათი თვისებები. არითმეტიკული მოქმედებები რაციონალურ რიცხვებზე, არითმეტიკულ მოქმედებათა თვისებები. რიცხვითი გამოსახულებები, მოქმედებათა თანმიმდევრობა რიცხვით გამოსახულებებში.
რიცხვთა ღერძი, რიცხვითი შუალედები	წერტილის კოორდინატი რიცხვთა ღერძზე, რაციონალური რიცხვის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა რიცხვთა ღერძზე.
პროპორცია	პროპორციულობა, პროპორციის თვისებები, პროპორციის უცნობი წევრის პოვნა, რიცხვის დაყოფა მოცემული შეფარდებით, პირდაპირპროპორციული და უკუპროპორციული დამოკიდებულება სიდიდეებს შორის.

რიცხვის ნაწილი, პროცენტი	რიცხვის ნაწილის პოვნა, რიცხვის პოვნა მისი პროცენტით/ნაწილით, რიცხვის ნაწილის ჩაწერა პროცენტის სახით.
ხარისხი	რიცხვის ხარისხი ნატურალური მაჩვენებლით.
სიდიდის ერთეულები	სიგრძის, მასის, დროის, სიჩქარის ერთეულები. ერთი და იმავე სიდიდის ერთეულებს შორის კავშირი.
კანონზომიერება და ალგებრა	
სიმრავლე, სიმრავლეებს შორის მიმართებები, მოქმედებები სასრულ სიმრავლეებზე	სიმრავლე, ქვესიმრავლე, ცარიელი სიმრავლე. ოპერაციები სიმრავლეებზე: სიმრავლეთა გაერთიანება, თანაკვეთა.
ალგებრული გამოსახულება	მოქმედებები გამოსახულებებზე, გამოსახულების გარდაქმნა, ალგებრული გამოსახულების მნიშვნელობის გამოთვლა ასოების მითითებული მნიშვნელობისათვის.
განტოლება	განტოლება და მისი ამონახსნი, ტოლფასი განტოლებები, წრფივი განტოლების ამოხსნა. ამოცანების ამოხსნა განტოლების გამოყენებით.
გეომეტრია და სივრცის აღქმა	
ძირითადი გეომეტრიული ობიექტები და ცნებები	წერტილი, წრფე, სხივი, მონაკვეთი, ტეხილი. მონაკვეთის სიგრძე, ტეხილის სიგრძე, მანძილი ორ წერტილს შორის, მანძილის თვისება. კუთხე, კუთხის გრადუსული ზომა, მართი, მახვილი, ბლაგვი და გაშლილი კუთხეები.
წრფეების ურთიერთგანლაგება სიბრტყეზე	წრფეთა თანაკვეთა, პარალელობა, მართობულობა.
მრავალკუთხედი	მრავალკუთხედის გვერდი, წვერო, კუთხე, დიაგონალი, პერიმეტრი.
გეომეტრიული გარდაქმნები სიბრტყეზე	ფიგურათა ტოლობა. ღერძული და ცენტრული სიმეტრიები.
სამკუთხედი	სამკუთხედის გვერდი, კუთხე, წვერო, მედიანა, ბისექტრისა, სიმაღლე. მართკუთხა, მახვილკუთხა, ბლაგვკუთხა, ტოლფერდა, ტოლგვერდა სამკუთხედები და მათი თვისებები. სამკუთხედის კუთხეების ჯამი. სამკუთხედის უტოლობა.
პარალელოგრამი	პარალელოგრამის გვერდების, კუთხეებისა და დიაგონალების თვისებები.

	რომში, მართკუთხედი, კვადრატის და მათი თვისებები.
ტრაპეცია	ტრაპეციის ფუძე, ფერდი, სიმაღლე.
ბრტყელი ფიგურის ფართობი	ტოლი ფიგურების ფართობების ტოლობა, ბრტყელი ფიგურის ფართობის კავშირი მისი შემადგენელი ნაწილების ფართობებთან; კვადრატის, მართკუთხედის, სამკუთხედის ფართობის გამოთვლა.
წრეწირი და წრე	წრეწირის და წრის ცენტრი, რადიუსი, დიამეტრი, ქორდა, რკალი, სექტორი.
მართკუთხა კოორდინატთა სისტემა სიბრტყეზე	წერტილის კოორდინატები, რიცხვთა წყვილის შესაბამისი წერტილის გამოსახვა საკოორდინატო სიბრტყეზე.
სივრცითი სხეულები და მათი შლილები	მრავალწახნაგა. მრავალწახნაგას წვერო, წიბო, წახნაგი. კავშირი მრავალწახნაგას შემადგენელი ნაწილების რაოდენობებს შორის. კუბის, მართკუთხა პარალელეპიპედის, მართი პრიზმის, პირამიდის, ცილინდრის და კონუსის შლილები.
სივრცითი სხეულის მოცულობა და ზედაპირის ფართობი.	სხეულის მოცულობა, კავშირი სხეულის მოცულობასა და მისი შემადგენელი სხეულების მოცულობათა შორის. კუბის და პარალელეპიპედის გვერდითი და სრული ზედაპირის ფართობისა და მოცულობის გამოთვლა.
ზომის ერთეულები.	სიგრძის, ფართობის, მოცულობის ერთეულები და კავშირები მათ შორის.
მონაცემთა ანალიზი, ალბათობა და სტატისტიკა	
მონაცემთა წარმოდგენის ხერხები: სია, ცხრილი, პიქტოგრამა, დიაგრამა (წერტილოვანი, ხაზოვანი, სვეტოვანი, წრიული). მონაცემთა საშუალო.	

დაწყებითი საფეხურის მათემატიკის ტესტურ დავალებათა რამდენიმე ნიმუში და განმარტებები

1. თუ a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, მაშინ $a - 2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობაა:

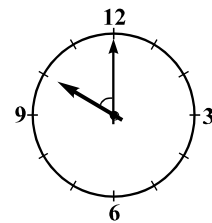
- ა) 77
- ბ) 78
- გ) 79
- დ) 80

მოცემული ამოცანის ამოსახსნელად შეიძლება ასე ვიმსჯელოთ: $a - 2b$ გამოსახულების მნიშვნელობა მით უფრო მეტი იქნება, რაც უფრო მეტი იქნება საკლების (ანუ a -ს) მნიშვნელობა და რაც უფრო ნაკლები იქნება მაკლების (ანუ $2b$ -ს) მნიშვნელობა. რაკი a და b ორნიშნა ნატურალური რიცხვებია, ამიტომ a -ს უდიდესი შესაძლო მნიშვნელობაა 99, ხოლო $2b$ -ს უმცირესი შესაძლო მნიშვნელობაა $2 \cdot 10 = 20$. შესაბამისად, $a - 2b$ გამოსახულების უდიდესი მნიშვნელობა ტოლია $99 - 20 = 79$ -ის. სწორი პასუხია (გ).

2. ისრებიანი საათის მიხედვით 10 საათია. რამდენი გრადუსის ტოლია საათებისა და წუთების მაჩვენებელი ისრებით შედგენილი მახვილი კუთხის სიდიდე?

- ა) 30°
- ბ) 45°
- გ) 60°
- დ) 75°

ადვილი შესამჩნევია, რომ ზუსტად 10 საათზე საათის ისრების მიერ შედგენილი მახვილი კუთხე ტოლია სრული კუთხის $\frac{2}{12} = \frac{1}{6}$ ნაწილისა. ამიტომ ამ კუთხის სიდიდე ტოლია სრული კუთხის სიდიდის $\frac{1}{6}$ ნაწილისა, ანუ $\frac{360^\circ}{6} = 60^\circ$ -ისა.

3. სკოლისათვის ფრენბურთისა და კალათბურთის ბურთები შეიძინეს, სულ 19 ცალი. ბურთებში 88 ლარი გადაიხადეს. ფრენბურთის ბურთი 4 ლარი ღირდა, ხოლო კალათბურთისა - 7 ლარი. შეძენილი ბურთებიდან რამდენი იყო კალათბურთის? ამოცანის ამოხსნა ჩაწერეთ.

(მაქსიმალური ქულა 3)

ამ ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია სხვადასხვა გზით. მაგალითად, განტოლების შედგენით: კალათბურთის ბურთების რაოდენობა: x ,
ფრენბურთისა: $19 - x$,
განტოლება: $7x + 4(19 - x) = 88$.
აქედან: $x = 4$.

შესაძლებელია ამგვარად მსჯელობაც:

ცხრამეტევე ბურთი რომ კალათბურთის ყოფილიყო, მაშინ მათი ღირებულება იქნებოდა $19 \cdot 7 = 133$ ლარი, ანუ 88 ლარზე $133 - 88 = 45$ ლარით მეტი. 1 კალათბურთის ბურთის 1 ფრენბურთის

ბურთით შეცვლის შემთხვევაში მათი საერთო ღირებულება $7-4=3$ ლარით მცირდება. $45:3=15$, ამიტომ საერთო ღირებულება 45 ლარით შემცირდება, თუ 15 ცალ კალათბურთის ბურთს ჩავანაცვლებთ ამდენივე ფრენბურთის ბურთით. მაშასადამე, უყიდათ $19-15=4$ კალათბურთის ბურთი.

ამოცანის ამოხსნა შესაძლებელია ყველა შესაძლო ვარიანტის განხილვითაც: თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 1 და ფრენბურთის 18 ბურთს, გადაიხდიდნენ $7+72=79$ ლარს; თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 2 და ფრენბურთის 17 ბურთს, გადაიხდიდნენ $14+68=82$ ლარს და ა.შ. თუ შეიძენდნენ კალათბურთის 4 და ფრენბურთის 15 ბურთს, გადაიხდიდნენ $28+60=88$ ლარს.

დავალება შეფასდა 3 ქულით:

3 ქულა: დასაბუთებულია, რომ შეძენილი ბურთებიდან 4 იყო კალათბურთის.

2 ქულა: გამოყენებულია ამოხსნის ადეკვატური გზა, მაგრამ სწორი პასუხი არ არის გაცემული ამოცანაში დასმულ შეკითხვაზე.

1 ქულა: ამოცანის ამოხსნა დაწყებულია ადეკვატური გზით, გადადგმულია მნიშვნელოვანი ნაბიჯი, თუმცა სათანადოდ არ არის გაგრძელებული.

0 ქულა: სწორი პასუხი მოცემულია, თუმცა ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე;

პასუხი არ არის სწორი;

პასუხი არ არის მოცემული.

განვიხილოთ პედაგოგების მიერ შემოთავაზებული ამოხსნის ორი ვარიანტი:

ფრენბურთის ღირება - 4 ლ. } 19 ცალი = 88 ლარს.
 კალათბურთის - 7 ლ. }
 ამოხსნა

ფრენბურთის იყიდეს 15 ც. $15 \cdot 4 = 60$ $88 - 60 = 28$ ხოლო
 $19 - 15 = 4$
 კალათბურთის იყიდეს 4 ც, ხაზგან $7 \cdot 4 = 28$ $88 : 7 = 4$

პასუხი: კალათბურთის 4 ცალი ბურთი; ფრენბურთის 15 ცალი.

კომენტარი

აპლიკანტმა სწორი პასუხის მოძებნით და მისი შემოწმებით, რასაკვირველია, გადადგა მნიშვნელოვანი ნაბიჯი ამოცანის ამოხსნის გზაზე, მაგრამ სათანადოდ არაა გაგრძელებული. აპლიკანტს ან უნდა წარმოედგინა ამოხსნის გზა, ან უნდა დაესაბუთებინა, რომ მის მიერ მოძებნილი პასუხის გარდა ამოცანას სხვა ამონახსნი არ აქვს. ამიტომ ეს ნაშრომი შეფასდა მხოლოდ 1 ქულით.

ვთქვათ კალათბურთის ბურთი იყო x ხაზგანობა, ფრენბურთი y ხაზგანობა ($19-x$) ხაზგანობა. ამოცანის პირობიდან ვაშლიშინაზე შეიძლება დავწვიოთ, რომ $4x + 7(19-x) = 88$
 $4x + 133 - 7x = 88$
 $3x = 45$
 $x = 45 : 3$
 $x = 15$

პასუხი: შეძენილი ბურთებიდან ხოთხუთხუთმედი 15 ხაზგანობა. კალათბურთის ბურთიდან ხაზგან-

კომენტარი

ეს ნაშრომი შეფასდა 2 ქულით, რადგან აპლიკანტმა გამოიყენა ამოხსნის ადეკვატური გზა, თუმცა სწორი პასუხი ვერ მიიღო, რადგან მას ერთმანეთში აერია კალათბურთისა და ფრენბურთის ბურთების ფასი.

4. მოსწავლეებს შემდეგი სამუშაო შესთავაზეს:

- 1) გამოთვალეთ: I. $417 + 241 + 183$ II. $352 - 147 - 52$
- 2) შეასრულეთ ნაშთიანი გაყოფა: $353 : 25$.
- 3) სალომემ მოცემული რიცხვი 6-ის ნაცვლად 2-ზე გაამრავლა, გამოთვლა სწორად შეასრულა და მიიღო რიცხვი 76. რა რიცხვს მიიღებდა სალომე, თუ მოცემულ რიცხვს 6-ზე გაამრავლებდა და გამოთვლასაც სწორად შეასრულებდა?
- 4) მართკუთხედი, რომლის სიგრძეა 18 სმ, სიგანე – 8 სმ, დაყვეს 2 სმ სიგრძის გვერდის მქონე კვადრატებად. რა სიგრძის მართკუთხა ზოლს მივიღებთ, თუ ამ კვადრატებს ერთმანეთის მიყოლებით სწორი ხაზის გასწვრივ დავაწყობთ?
- 5) ფრენბურთელთა გუნდების საკვალიფიკაციო ტურნირში ყოველი შეხვედრა ერთ-ერთი გუნდის გამარჯვებით მთავრდება, წაგებული გუნდი კი ტურნირს ეთიშება. რამდენი შეხვედრაა საჭირო 32 გუნდიდან ფინალური ტურნირისთვის 8 გუნდის შესარჩევად?

ერთ-ერთი მოსწავლის ნამუშევარი ასეთი იყო:

- 1) I. $417 + 241 + 183 = 600 + 241 = 841$;
II. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 163$.
- 2) $353 : 25 = 300 : 25 + 53 : 25 = 14 + 2(\text{ნაშთი } 3) = 16(\text{ნაშთი } 3)$.
- 3) $76 \cdot 3 = 238$. სალომე მიიღებდა 238-ს.
- 4) $8 : 2 = 4$. მიიღება $4 \cdot 18 = 62$ სმ სიგრძის ზოლი.
- 5) 1 შეხვედრით 1 გუნდი ეთიშება. საჭიროა $32 - 8 = 26$ შეხვედრა.

- მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დაშვებული თითოეული შეცდომა და დაწერეთ შესწორებული ვარიანტი.

(მაქსიმალური ქულა 3)

მოსწავლის ნაწერში დაშვებულია სულ 5 შეცდომა:

- 1) II. დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.
უნდა იყოს: $300 - 147 = 153$.
- 2) დაშვებულია შეცდომა 300-ის 25-ზე გაყოფისას.
უნდა იყოს: $300 : 25 = 12$.
- 3) დაშვებულია შეცდომა 3-ზე გამრავლებისას.
უნდა იყოს: $76 \cdot 3 = 228$.
- 4) დაშვებულია შეცდომა გამრავლებისას.
უნდა იყოს: $18 \cdot 4 = 72$
- 5) დაშვებულია შეცდომა გამოკლებისას.
უნდა იყოს: $32 - 8 = 24$

აპლიკანტი მოსწავლის მიერ დაშვებული შეცდომებიდან თითოეულის აღმოჩენისა და შესწორებისთვის მიიღებს ორ-ორ „+“-ს. იმ შემთხვევაში, თუ აპლიკანტმა მოსწავლის რომელიმე შეცდომა კი არ შეასწორა, არამედ თვითონ ამოხსნა სწორად, ის მიიღებს მხოლოდ ერთ „+“-ს.

აპლიკანტის მიერ მოსწავლის სწორად შესრულებული თითოეული ნაბიჯის არასწორად ჩათვლის შეთხვევაში მის მიერ დაგროვილი „+“-ების რაოდენობა თითო „+“-ით შემცირდება.

მოცემულ დავალებაში აპლიკანტმა შეიძლება მიიღოს მაქსიმუმ 10 „+“. შეფასება ხდება დაგროვებული „+“-ების საერთო რაოდენობის მიხედვით:

ჯამური ქულა:	შეფასება
9-10	3 ქულა
6-8	2 ქულა
3-5	1 ქულა
0-2	0 ქულა

განვიხილოთ შემოთავაზებული ამოხსნის რამდენიმე ვარიანტი.

I-სწრა

1. $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = \underline{163} = 153$

2) $353 : 25 = \underline{300} : 25 + 53 : 25 = 16 (\text{ნაშთი } 3) \quad 300 : 25 = 12$
 მოსწავლემ შეცდომა დაწვა $300 : 25 = 16$ ნაცდელ 12.
 სწრა $300 : 25 + 53 : 25 = 12 (\text{ნაშთი } 3)$.

3) სომე მთლიანად $228 \quad 38 \cdot 6 = 228$

4. $8 : 2 = 4 \quad 4 \cdot 18 = \underline{62} \quad 72$

კომენტარი - აპლიკანტმა სწორადა მოძებნა ხუთიდან ოთხი სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3) და 4) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. მე-3 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ერთ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 8 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 2 ქულით.

1) $\overline{11} \quad 352 - 147 - 52 = 900 - 147 = 163$ ახალ შეცდომა.
 სწორია: $352 - 147 - 52 = 300 - 147 = 153$

2) $352 : 25 = 300 : 25 + 52 : 24 = 14 + 2(\text{დაჯობი}) = 16$ დაჯობი
 შეცდომა.
 სწორია: $352 : 25 = 14(\text{დაჯობი } 3)$

$$\begin{array}{r} 25 \\ \hline 103 \\ \hline 100 \\ \hline 3 \end{array}$$

3) $76 \cdot 3 = 238$ შეცდომა.
 სწორია: $76 \cdot 3 = 228$

4) $8 : 2 = 4$. პირობა. $4 \cdot 18 = 62$ სე სე სე სე სე. შეცდომა
 სწორია: $8 : 2 = 4$. $4 \cdot 18 = 72$ სე სე სე სე სე.

5) $32 - 8 = 26$ შეცდომა. სწორია: $32 - 8 = 24$

კომენტარი - აპლიკანტმა სწორად მოძებნა ხუთიდან ხუთივე სავარჯიშო, რომელთა შესრულებისას მოსწავლეს შეცდომა ჰქონდა დაშვებული. 1), 3), 4) და 5) სავარჯიშოების შემთხვევაში მითითებულია მოსწავლის შეცდომაც და შესწორებული ვარიანტიც. ამიტომ თითოეულ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ორ „+“-ს. მე-2 სავარჯიშოს შემთხვევაში კი აპლიკანტმა არ მიუთითა, თუ რა შეცდომა დაუშვა მოსწავლემ (შემოთავაზებულია მოსწავლის გზისგან განსხვავებული სწორი ამოხსნა). ამიტომ ამ შემთხვევაში აპლიკანტი მიიღებს ერთ „+“-ს. აპლიკანტმა დააგროვა სულ 9 „+“. ამიტომ აპლიკანტის ნამუშევარი შეფასდა 3 ქულით.

ბუნებისმეტყველება (I – IV)

ბუნებისმეტყველების (I - IV) პროგრამა

1. პროფესიული ცოდნა	
საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხთა დაზუსტება
სიცოცხლე და ცოცხალი ორგანიზმები	რა განასხვავებს ცოცხალს არაცოცხალისგან; სასიცოცხლო პროცესები: კვება, სუნთქვა, ზრდა, მოძრაობა, ექსკრეცია, გამრავლება, მგრძობელობა; ორგანიზმთა მრავალფეროვნება და კლასიფიკაცია, ორგანიზმთა ძირითადი ჯგუფები: ვირუსები, ბაქტერიები, მცენარეები, ცხოველები, სოკოები; მცენარეებისა და ცხოველების განმასხვავებელი ძირითადი ნიშან-თვისებები; სიცოცხლის გავრცელება დედამიწაზე (სად გვხვდებიან ცოცხალი ორგანიზმები): სასიცოცხლო გარემოს მალიმიტირებელი ფაქტორები და აუცილებელი პირობები.
მიკროორგანიზმები	მიკროორგანიზმების მრავალფეროვნება, გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო (წყალი, ჰაერი, ნიადაგი, სხვა ორგანიზმები); მიკროორგანიზმების მნიშვნელობა ბუნებასა და ადამიანის ცხოვრებაში (დაავადების გამომწვევი მიკროორგანიზმები, საკვები პროდუქტების წარმოებაში გამოყენებული მიკროორგანიზმები)
მცენარეთა სამყარო	მცენარეთა მრავალფეროვნება: უმდაბლესი და უმაღლესი მცენარეები (ხავსები, გვიმრები, წიწვოვანი და ყვავილოვანი მცენარეები); მცენარეთა ორგანოები (ფესვი, ღერო, ფოთოლი) და მათი ფუნქციები, ორგანოთა სახეცვლილებები და მათი ფუნქციები; მცენარეთა გამრავლება: ვეგეტატიური და სქესობრივი გამრავლება; გამრავლების ორგანოები (ყვავილი, ნაყოფი, თესლი); მცენარეთა გავრცელება (ნაყოფის და თესლის გავრცელების ძირითადი ფორმები); მცენარის კვება და ზრდა-განვითარება: აუცილებელი ფაქტორები და პირობები;

	<p>ფოტოსინთეზი: პროცესის არსი, პროცესში მონაწილე კომპონენტები (სინათლე, ქლოროფილი, წყალი და ნახშირორჟანგი) და მათი როლი ამ პროცესში, ფოტოსინთეზის პროდუქტი და მასთან დაკავშირებული გაზთა ცვლა.</p> <p>კულტურულ მცენარეთა ჯიშები; ბოტანიკური ბაღები.</p>
<p>ცხოველთა სამყარო</p>	<p>უხერხემლო ცხოველების მრავალფეროვნება: ჭიები, მოლუსკები, ფეხსახსრიანები (მაგ. მწერები); უხერხემლოების გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო; უხერხემლო ცხოველების აგებულება (გარეგანი აგებულება, მაგ. გადაადგილების ორგანოები; სხეულის ორმხრივი და რადიალური სიმეტრია), და შეგუება გარემოსთან - ადაპტაციები კონკრეტულ საარსებო გარემოში (წყალი, ნიადაგი, ჰაერი) არსებობისთვის, საკვების მოპოვებისა და თავდაცვისთვის; მწერების სასიცოცხლო ციკლის სტადიები; ხერხემლიან ცხოველთა გავრცელება და სასიცოცხლო გარემო; ხერხემლიან ცხოველთა მრავალფეროვნება - ხერხემლიანთა კლასები (თევზები, ამფიბიები, ქვეწარმავლები, ფრინველები, ძუძუმწოვრები) და მათი შედარებითი დახასიათება (საერთო და განმასხვავებელი ნიშან-თვისებები, ცივისხლიანი და თბილსისხლიანი ცხოველები); ხერხემლიანების გარეგანი და შინაგანი აგებულება (ძირითადი ორგანოები და ორგანოთა სისტემები); ხერხემლიანთა კვება, ზრდა-განვითარება და გამრავლება (გამრავლების თავისებურებები კლასების მიხედვით, ნაშიერზე ზრუნვა, ცოცხალმშობიარობა და რძით კვება ძუძუმწოვრებში); სტრუქტურული და ქცევითი ადაპტაციები ხერხემლიანებში; გადაშენებული ცხოველები - დინოზავრები; შინაური და გარეული ცხოველები; ზოოპარკები და აკვარიუმები.</p>
<p>ადამიანი</p>	<p>ადამიანის საყრდენ-მამოძრავებელი, სუნთქვის, გულ-სისხლძარღვთა, ნერვული, საჭმლის მომნელებელი და გამრავლების სისტემების ზოგადი დახასიათება და ფუნქციები;</p>

	<p>ჯანსაღი ცხოვრების წესი (სწორი კვება, დასვენება, სპორტი) და მავნე ჩვევების (ნიკოტინის, ნარკოტიკების, ჭარბი ალკოჰოლის მოხმარების) გავლენა ჯანმრთელობაზე;</p> <p>სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის საშიში ფაქტორები და მათგან დაცვის წესები, შესაბამისი გამაფრთხილებელი ნიშნები, უსაფრთხოება და, უსაფრთხო ქცევის წესები ბუნებრივ და ტექნოგენურ გარემოში;</p> <p>პირადი ჰიგიენა; ბაქტერიული და ვირუსული დაავადებები და მათი პროფილაქტიკა.</p>
<p>ეკოლოგია და გარემოს დაცვა</p>	<p>ეკოსისტემა და მისი ბიოტური და აბიოტური კომპონენტები;</p> <p>საპროფიტები, პროდუცენტები და კონსუმენტები, მათი როლი ეკოსისტემაში;</p> <p>კვებითი კავშირები ეკოსისტემაში;</p> <p>ბალახისმჭამელი, მტაცებელი და ნაირმჭამელი ცხოველები;</p> <p>ადამიანის ზეგავლენა ბუნებრივ გარემოზე (დაბინძურება, რესურსების ჭარბი მოხმარება, ბუნებრივი ეკოსისტემების მოდიფიკაცია და განადგურება) და მისი უარყოფითი შედეგები;</p> <p>ბუნების დაცვა: საფრთხეში მყოფი სახეობების წითელი ნუსხა (წითელი წიგნი), დაცული ტერიტორიები;</p> <p>მდგრადი განვითარების პრინციპები.</p>
<p>მნიშვნელოვანი გეოგრაფიული ობიექტები და მათი ნაწილები</p>	<p>დედამიწის ფორმა და სიდიდე, ხმელეთი და წყალი (კონტინენტები და ოკეანეები).</p> <p>რელიეფის მნიშვნელოვანი ფორმები (მთა, მთათა სისტემა, ქედი, ზეგანი, ბორცვი, ვაკე, დაბლობი, ქვაბული და სხვ.).</p> <p>ჰიდროსფეროს შემადგენელი ნაწილები (ოკეანე, ზღვა, ტბა, მდინარე და სხვ.) და მათი გამოყენება.</p> <p>გეოგრაფიული ობიექტების მახასიათებლები (ფორმა, სიმაღლე, სიღრმე, ჩქარი, მდორე, ციცაბო, დამრეცი და სხვ.), ნიადაგი და მისი თვისებები (ფერი, გამტარიანობა).</p> <p>დასახლებული პუნქტები (ქალაქი, დედაქალაქი, დაბა, სოფელი). მსოფლიოსა და საქართველოს მნიშვნელოვან გეოგრაფიულ ობიექტთა ნომენკლატურა.</p>

<p>ბუნებრივი რესურსები</p>	<p>ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება, კლასიფიკაცია. საქართველოს ძირითადი წიაღისეულის გეოგრაფია (ქვანახშირი, ნავთობი, მანგანუმი).</p>
<p>ბუნებრივი მოვლენები, გარემოს ცვლილება</p>	<p>ბუნებრივი და ანთროპოგენული (ხელოვნური) გარემო. ეროზია და გამოფიტვა. სტიქიური მოვლენები (ვულკანი, მიწისძვრა, წყალდიდობა, მეწყერი, ღვარცოფი, ზვავი და სხვ.).</p>
<p>სივრცეში ორიენტაცია</p>	<p>გლობუსი, ადგილის გეგმა, რუკა (სასწავლო რუკები, ატლასი), რუკის ლეგენდა (გამოყენებული სიმბოლოები, პირობითი ნიშნები). ჰორიზონტის მხარეები, ადგილის გაგება, კომპასი, მასშტაბი. ძველი ხალხების (ბერძნების, ინდოელებისა და ფინიკიელების) წარმოდგენები დედამიწის შესახებ. გეოგრაფიულ აღმოჩენათა მნიშვნელობა და შედეგები (დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების ეპოქა XV-XVII სს.).</p>
<p>პერიოდული მოვლენები და ამინდი</p>	<p>დედამიწის ბრუნვა ღერძისა და მზის გარშემო და მისი შედეგები (დღე-ღამის ცვლა, წელიწადის დროები). ამინდის კომპონენტები (ჰაერის ტემპერატურა, ნალექები, ქარი, მოღრუბლულობა) და პროგნოზი (ტრადიციული ხალხური მეთოდები). მეტეოროლოგიური ხელსაწყოების (თერმომეტრი, ფლუგერი) გამოყენების პრინციპები.</p>
<p>კოსმოსური სხეულები და ასტრონომიული მოვლენები</p>	<p>მზის სისტემის პლანეტები და მათი თანამგზავრები, ვარსკვლავები, კომეტები, ასტეროიდები, მეტეორები, მეტეორიტები, გალაქტიკა (ირმის ნახტომი). კოსმოსის შესწავლის ისტორია და ტექნიკის განვითარება.</p>
<p>ძირითადი ფიზიკური სიდიდეები</p>	<p>დრო, სიგრძე, ფართობი, მოცულობა, მასა, სიმკვრივე, ტემპერატურა. კავშირი ერთეულებს შორის. მათი განზომილებები, გაზომვა და გამოყენება. სიმკვრივის გამოსათვლელი ფორმულა.</p>
<p>ენერგია</p>	<p>სითბოს და სინათლის ბუნებრივი და ხელოვნური წყაროები. ერთი სახის ენერგიის მეორეში გადასვლა. ენერგიის მუდმივობის კანონი.</p>

<p>ნივთიერება, აგრეგატული მდგომარეობები, სითბური მოვლენები</p>	<p>ნივთიერებათა ფიზიკური თვისებები (ფერი, სუნი, გემო). ნივთიერების აგრეგატული მდგომარეობები, ერთი აგრეგატული მდგომარეობიდან მეორეში გადასვლა: გამყარება-დნობა; აორთქლება-კონდენსაცია.</p>
<p>მასალები და მათი თვისებები</p>	<p>მასალა და ნედლეული. ბუნებრივი და ხელოვნური მასალები. ფართოდ გამოყენებული მასალების თვისებები (ფერი, თბოგამტარობა, დრეკადობა, გამჭვირვალობა და სხვ.), მათი გამოყენება. თბოგამტარები და თბოიზოლატორები.</p>
<p>სხეულთა მოძრაობა და ურთიერთქმედება</p>	<p>სხეულის მოძრაობაზე მოქმედი ფაქტორები (ფორმა, ზომა, სიმძიმე, ზედაპირი და ა. შ.); მოძრაობის სახეები (წრფივი, მრუდწირული, რხევითი, ბრუნვითი). ტრაექტორია. გავლილი მანძილი და გადაადგილება. წრფივი თანაბარი მოძრაობის სიჩქარე და მისი გამოთვლა, სიჩქარის ერთეულები. გავლილი მანძილის ფორმულა. მსოფლიო მიზიდულობის მოვლენა. სხეულთა ურთიერთქმედება და ძალა. ერთი წრფის გასწვრივ მიმართული ძალების შეკრება. სიმძიმის ცენტრი, წონასწორობა და მისი სახეები. მარტივი მექანიზმების (ბერკეტი, პინებიანი სასწორი) მოქმედების პრინციპები.</p>
<p>მექანიკური რხევები და ტალღები</p>	<p>ბგერა, ბგერის წყაროები, ბგერის წარმოქმნა, გავრცელება და აღქმა; ბგერის გავრცელების სიჩქარე სხვადასხვა გარემოში. ბგერითი სიგნალების გადაცემა და მიღება ორგანიზმებში; სმენის ორგანოები. ექოს წარმოქმნა. ბგერის ხმამაღლობა - ამპლიტუდა, სიმაღლე - სიხშირე.</p>
<p>მაგნიტი</p>	<p>მაგნიტი, მაგნიტური პოლუსები, მაგნიტების ურთიერთქმედება და გამოყენება.</p>

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლების ტესტის ბუნებისმეტყველების ნაწილის დავალებათა რამდენიმე ნიმუში.

1. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი არ წარმოქმნის სპორებს?

- ა) სოკოები
- ბ) გვიმრები
- გ) ხავსები
- დ) პარკოსნები

სწორი პასუხი: დ) პარკოსნები

2. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი კუნთები განუვითარდა განსაკუთრებულად ადამიანს ზემართულ სიარულთან დაკავშირებით?

- I – ქვედა კიდურების
- II – ზურგის
- III – მკერდის

- ა) მხოლოდ I
- ბ) მხოლოდ I და II
- გ) მხოლოდ I და III
- დ) I, II და III

სწორი პასუხი: ბ) მხოლოდ I და II

3. ქვემოთ მოცემული საგნებიდან რომელს მიიზიდავს მაგნიტი ყველაზე ადვილად?

- ა) 1 გ მასის ვერცხლის რგოლს.
- ბ) 2 გ მასის სპილენძის მავთულს.
- გ) 3 გ მასის ალუმინის ლურსმანს.
- დ) 4 გ მასის რკინის ლურსმანს.

სწორი პასუხი: დ) 4 გ მასის რკინის ლურსმანს.

4. რომელი სტიქიური მოვლენის საზომი ერთეულია მაგნიტუდა?

- ა) მეწყერის
- ბ) თოვლის ზვავის
- გ) ვულკანის ამოფრქვევის
- დ) მიწისძვრის

სწორი პასუხი: დ) მიწისძვრის

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ტექსტის ეს ბლოკი ამოწმებს წაკითხული ტექსტიდან ინფორმაციის მოპოვების, ინტერპრეტირების, გაანალიზებისა და შეფასების უნარს.

2024 წლის ტექსტის ფორმატში ტექსტს ახლავს 5 შეკითხვა. თითოეული შეკითხვა ფასდება 1 ქულით.

ყოველ შეკითხვას ერთვის 4 სავარაუდო პასუხი, რომელთაგან მხოლოდ ერთია სწორი. თითოეული შეკითხვის/დავალების მეშვეობით მოწმდება წაკითხული ტექსტის გასააზრებლად აუცილებელი რომელიმე უნარი.

აპლიკანტმა უნდა შეძლოს:

- ტექსტის თემისა და ძირითადი იდეის გამოკვეთა;
- მიღებულ ინფორმაციაში ძირითადის (არსებითისა) და მეორეხარისხოვანის გარჩევა;
- ტექსტის სხვადასხვა ნაწილს (წინადადებებსა და აბზაცებს) შორის მიმართების დადგენა;
- მთელი ტექსტიდან ან მისი ცალკეული ნაწილებიდან დასკვნის გამოტანა;
- ცალკეული აბზაცის ფუნქციის განსაზღვრა;
- ცალკეული სიტყვისა თუ გამოთქმის მნიშვნელობის ახსნა ან მათი მნიშვნელობის ამოცნობა კონტექსტის მიხედვით;
- ტექსტის საკვანძო სიტყვებისა და ფრაზების მოძიება;
- ტექსტში მოცემული პოლემიკური მონაკვეთის გააზრება-შეფასება;
- ვარაუდისა და ფაქტის ერთმანეთისაგან გარჩევა;
- ტექსტში წარმოდგენილ მოვლენათა შორის არსებული კავშირების დადგენა;
- ცალკეული ფრაგმენტების პერიფრაზირება;
- ქვეტექსტის ამოცნობა;
- ტექსტში წარმოდგენილსა და სხვა (ვიპოთეზურ) სიტუაციებს შორის მიმართების დადგენა;
- ტექსტიდან მოპოვებული ინფორმაციის გამოყენება ახალი პრობლემის გადასაწყვეტად.

ტექსტები თემატურად მრავალფეროვანია და მეცნიერებისა და კულტურის სხვადასხვა სფეროს უკავშირდება. თუმცა, დავალებათა შესრულება, ანუ შეკითხვებზე პასუხის გაცემა, არ მოითხოვს ამა თუ იმ სფეროსთან დაკავშირებულ სპეციალურ ცოდნას. ტექსტები შეიძლება იყოს თხრობითი, პოლემიკური თუ განმარტებითი ხასიათისა. ისინი ნაირგვარია სტილის მიხედვითაც. მოცემული ბლოკის დავალებებს ახლავს ამგვარი ინსტრუქცია:

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

გაითვალისწინეთ:

ტექსტის შემდეგ მოცემული თითოეული შეკითხვა ტექსტის დამოუკიდებელი დავალებაა. ამიტომ ყოველ შეკითხვაზე პასუხის გაცემისას იხელმძღვანელოთ ტექსტით და არა წინა შეკითხვაზე გაცემული პასუხით, რათა თავიდან აიცილოთ არასწორ პასუხთა ჯაჭვი.

ანალიტიკური წერა

ტექსტის ამ ნაწილში მოცემულია ერთი დავალება. დავალების შესრულება გულისხმობს გარკვეულ საკითხთან დაკავშირებით აზრის წერილობით გამოთქმას, მსჯელობას, საკუთარი პოზიციის გამყარებას არგუმენტებითა და მაგალითებით.

ანალიტიკური წერის ნაწილი ძალზე მნიშვნელოვანია იმის დასადგენად, თუ რამდენად წარმატებით შეძლებს პედაგოგი, ასწავლოს დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებს ლექსიკურად და სტილისტურად გამართული ტექსტის შექმნა, წერისას ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვა, აზრის მწყობრად გადმოცემა, ტექსტის მონაკვეთების ერთმანეთთან ლოგიკურად დაკავშირება, არგუმენტირებული მსჯელობა. წერის კულტურის განვითარებას სწორედ დაწყებით საფეხურზე უნდა ჩაეყაროს საფუძველი.

დავალების მაქსიმალური ქულაა **9**.

2024 წლის ტექსტის ანალიტიკური წერის შეფასების ზოგადი კრიტერიუმები შეგიძლიათ იხილოთ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე.

2024 წლის ანალიტიკური წერის შეფასების სქემის ნიმუში.

მაქსიმალური ქულა: 9
I. შინაარსის რელევანტურობა* <i>ნაშრომი შეესაბამება მოცემულ საკითხს და უპასუხებს დასმულ ამოცანას.</i>
1 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა: <ul style="list-style-type: none">
• ნაშრომი უპასუხებს დავალების მოთხოვნას, არ შეეხება არარელევანტურ საკითხებს;
• ნაშრომი უპასუხებს დავალების მოთხოვნას, თუმცა მოცემულია არარელევანტური ინფორმაციაც.
0 ქულა: შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა: <ul style="list-style-type: none">
• ნაშრომი არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს;
• ნაშრომი შეეხება სრულიად განსხვავებულ საკითხს;
• ნაშრომი წარმოადგენს დავალების პერიფრაზს.
• <u>ნაშრომის მხოლოდ მცირე ნაწილი შეეხება მოცემულ თემას, მაგრამ არ უპასუხებს დავალების მოთხოვნებს.</u>
<i>*თუ ნაშრომი პირველი კრიტერიუმის მიხედვით შეფასდება 0 ქულით, ის აღარ გასწორდება სხვა კრიტერიუმების მიხედვით.</i>
II. დასაბუთება *

ნაშრომში ავტორის პოზიცია წარმოდგენილია შესაბამისი დასაბუთებით, მსჯელობა გამყარებულია დამაჯერებელი, ადეკვატური არგუმენტებითა და მაგალითებით.

2 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ თანმიმდევრული, დამაჯერებელი მსჯელობა, არგუმენტითა თუ მაგალითით გამყარებულია ყველა მოსაზრება.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობა, არგუმენტითა თუ მაგალითით გამყარებულია მოსაზრებათა ზოგიერთი ნაწილი.
- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობის მცდელობა, თუმცა, არგუმენტები თუ მაგალითები ზედაპირული, ერთფეროვანი და არადამაჯერებელია;

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მოცემულია დავალების მოთხოვნის შესახებ მსჯელობის მცდელობა, არ ფიქსირდება არგუმენტები და მაგალითები.
- მსჯელობა არ არის ლოგიკური, თანმიმდევრული. მაგალითები თუ არგუმენტები არაადეკვატურია;
- მსჯელობა არ არის მოცემული.

* მსჯელობისას ფაქტობრივი შეცდომის დაშვების შემთხვევაში აპლიკანტს მეორე კომპონენტში დააკლდება 1 ქულა.

III. თხრობის ორგანიზება

ნაშრომი სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად, თანმიმდევრულად არის გადმოცემული, თხზულების ნაწილები ერთმანეთთან ლოგიკურადაა დაკავშირებული.

2 ქულა:

- ტექსტი სტრუქტურულად გამართულია - ნაწერში წარმოდგენილია საკითხის დასმა, მსჯელობა, დასკვნა; აზრები მწყობრად არის გადმოცემული, მონაკვეთები ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს;

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- მკაფიოდ არის წარმოდგენილი ტექსტის მხოლოდ ორი სტრუქტურული ნაწილი;

- დავალების პირობას ლოგიკურად უკავშირდება ტექსტის ზოგიერთი მონაკვეთი;
- წარმოდგენილი დასკვნა მკაფიოდ / პირდაპირ არ მიემართება დავალების პირობაში დასმულ საკითხს / გამომდინარეობს მსჯელობიდან;
- ნაშრომში აბზაცები არ არის გამოყოფილი ან არაადეკვატურადაა გამოყოფილი.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერის მხოლოდ მცირე მონაკვეთი ეთმობა მსჯელობას (რამდენიმე წინადადება, პატარა აბზაცი ა. შ.);
- მოსაზრებები, ტექსტის უმეტესი ნაწილი ერთმანეთსა და დავალების პირობას ლოგიკურად არ უკავშირდება;
- ნაწერში წარმოდგენილია ტექსტის მხოლოდ ერთი სტრუქტურული ნაწილი

IV. სტილი, ლექსიკა

აზრები ცხადად, ნათლადაა გამოთქმული, ნაწერი ლექსიკურად მდიდარი და სტილურად გამართულია, ლექსიკა შეესაბამება დასმულ საკითხს.

2 ქულა:

- ნაშრომში გვხვდება ერთი-ორი უმნიშვნელო სტილური ხარვეზი, ტექსტი ლექსიკურად მდიდარია, აზრი მკაფიოდ და გამართულად არის გადმოცემული, გამოყენებულია საკითხის შესაფერისი ლექსიკა და სტილი.

1 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაშრომში გვხვდება რამდენიმე სტილური ხარვეზი. გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.
- ნაწერი ლექსიკურად მწირია, თუმცა, გამოყენებული ლექსიკა და სტილი ძირითადად შეეფერება საკითხს.

0 ქულა:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- ნაწერი ლექსიკურად ღარიბია;
- დაშვებულია სტილური ხარვეზები;
- ნაშრომში გარკვეული მონაკვეთი სტილურად გაუმართავია;
- გამოყენებულია არაადეკვატური ლექსიკა / სტილი.

V. სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია

ნაწერი შესრულებულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების დაცვით.

2 ქულა:

- დაშვებულია ერთი-ორი უმნიშვნელო ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, არ არის დაშვებული სინტაქსური შეცდომა, დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

1 ქულა:

- არ არის დაშვებული ხუთზე მეტი სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომა, ძირითადად დაცულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.

0 ქულა:

- დაშვებულია ხუთზე მეტი სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური, პუნქტუაციური შეცდომები; ნაშრომში დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები.
- ნაშრომში მრავლად გვხვდება პუნქტუაციური შეცდომები, რაც ცხადად მიუთითებს ენის სინტაქსური კონსტრუქციის არცოდნაზე.

ნაშრომი არ გასწორდება, თუ:

შესრულებულია ქვემოთ მოცემულთაგან ერთ-ერთი პირობა:

- შეიცავს ინფორმაციას, რომლის საშუალებით შესაძლებელია აპლიკანტის პიროვნების იდენტიფიცირება - სახელსა და გვარს (რეალურსა თუ გამოგონილს), მეტსახელს, ხელმოწერას და ა.შ.
- შესრულებულია ისეთი ხელწერით, როგორც წაკითხვაც შეუძლებელია.

ნაშრომი უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 120 სიტყვას. სხვა შემთხვევაში ის გასწორდება მხოლოდ I და II კრიტერიუმების მიხედვით.

გაითვალისწინეთ!

- თუ სწორ პასუხთან ერთად აპლიკანტი არასწორ პასუხსაც მიუთითებს, შეფასდება 0 ქულით;
- თუ ქართული ენისა და ლიტერატურის ბლოკის დავალებებზე პასუხის გაცემისას დარღვეულია თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმები, აპლიკანტს დავალების შეფასებისას დააკლდება 1 ქულა.

ანალიტიკური წერის დავალების ნიმუშები და მათი ანალიზი

დავალების პირობა(2020 წლის ტესტის დავალება)

გაეცანით 2 სიტუაციას საგაკვეთილო პროცესიდან:

***

მასწავლებელი: შეცდომაა, უკვე მეორედ მიპასუხე არასწორად, დაჯექი.

მოსწავლე: მას, ეს საკითხი გუშინ ახსენით და, ეტყობა, რაღაც ვერ გავიგე.

მასწავლებელი: გაკვეთილზე ყურადღებით რომ მისმენდე, ამდენ შეცდომას არ დაუშვებდი!

***

მასწავლებელი: დააკვირდი შენს ნაწერს, რამდენი წითელი ხაზი მაქვს გასმული, თითქმის არც ერთი ასო არ დაგიწერია სწორად.

მოსწავლე: მას, ის სამი ცალი ხომ მიწერია კარგად?

მასწავლებელი: კი, მაგრამ რამდენი ასო გიწერია არასწორად?! მეტი დრო უნდა დაუთმო ასოების გამოწერას!

ამონარიდი მოსწავლეთა გაკვეთილზე დასწრების აღრიცხვის ჟურნალის წარმოების წესიდან:

„მასწავლებლის მიერ ჟურნალში დაშვებული შეცდომა უნდა გასწორდეს შესაბამისი გვერდის ბოლოს შეცდომის დაშვების თაობაზე მინიშნების გაკეთებით, რასაც შეცდომის დამშვები პირი შენიშვნების გვერდზე სწორი მონაცემების ასახვით ადასტურებს ხელმოწერითა და თარიღის მითითებით.“

გაიაზრეთ წარმოდგენილი ნიმუშები და იმსჯელეთ:

- რა პრობლემა იკვეთება მოცემულ საილუსტრაციო მასალაში?
- რა გამოწვევების წინაშე გვაყენებს ეს პრობლემა სწავლა-სწავლების პროცესში?
- რა შეიძლება დავსახოთ პრობლემის გადაჭრის გზად? განაზოგადეთ სათქმელი.

მსჯელობის გასამყარებლად მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები. თხზულება უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 120 სიტყვას. (მაქსიმალური ქულა 9)

ნიმუში 2

ანალიტიკური წერა

42. ზაშვის პანონიული გენოტიპისაგან ქიანგიან ბელაშვილი პირობს სპორი-
ბრის შექმნება, გენეტიკური - თვისა და სიღრმის. მათ გეგმს მისთვის
ნათარქო მუცლის მოყვანილი ცეცხლი, სერე ხანგრძლივი, თუ სიღრმის უზღოვებს
მსხვერპლ მოსწავლე ტერმინის დამკვიდრებას და მათი შენიშვნათ
მსხვერპლ მს, იმს მუცელ, რომ ტერმინის გამოწვევის სპორი
მოყვს. ამ მოსწავლეთაგან განსხვავებით, ჩნს, რომ მსხვერპლს ავად ედ-
ლავ უკონტროლს ტერმინის დამკვიდრებას და მათგან გამოწვევის უფროს.

ტერმინის დამკვიდრებაში პირობა შეიძლება გახდეს, კერძოდ პირობებზე ჩამოყალიბ-
დეს, რომელიც მს რეზონანსური ავსის ავსი. შიგნითი პირობა - დასრულდა ადრინდელ
გენოტიპის, ხანგრძლივი მუცელი უსამართლოდ გარდა ნეკროზის რისკი ავსი.
მე ბედამდ უხელოს მსხვერპლს, სიღრმის მათი მსხვერპლს მათი უსამართლო
შეუძლებელია მს გამოიწვევდეს, მათგან ვიზუალურად და დროებით ხოც მსხვერპლს
სიღრმის ტერმინის დამკვიდრება. ამის მოსწავლეს მათი უსამართლო ნიშნუ ტერმინის, სერე,
ბმისად მს ავადმუცელს უსამართლო გარდას უსამართლო, რომ არსავეს
ვაქია მისი უსამართლოს დროულად და ვიზუალის დამკვიდრება.

ტერმინის დამკვიდრებას ტერმინის დამკვიდრება რომ მსხვერპლს მს სპორიის მოსწავლეს
თუ უსამართლო გენოტიპის, ავადმუცელს, მს მსხვერპლს ვაქია, მათგან ტერმინის
გამოწვევის სპორი და, სპორიის ტერმინის, ავადმუცელს მსხვერპლს სპორი
ავადმუცელს/ ვაქია, სპორიის მოსწავლეს უსამართლო ტერმინის დამკვიდრებას. ამ
გამოწვევის ქიმიური გამოწვევა - "ადრინდელ სერის ტერმინის სპორიის". სერე,
ავადმუცელს უსამართლო "ავადმუცელს" ("Suits") მათგან პირობები ავსის მოსწავლეს
სპორიის დამკვიდრებას, სიღრმის ტერმინის დამკვიდრებას ტერმინის ავადმუცელს
გამოწვევის, შენიშვნის რისკის გეგმა. მათ ის მოსწავლეს ქიმიური სერის უსამართლო
ავადმუცელს ჩამოყალიბდება ემსხვერპლს.

სამართლო. ავადმუცელს, ყველა მსხვერპლს გამოიწვევის, რომ მოსწავლეს
ტერმინის დამკვიდრებას ტერმინის მოსწავლეს და რომ სპორიის ამ ტერმინის დამკვიდრება უსამართლო
გენოტიპის სპორიის მსხვერპლს მსხვერპლს უსამართლო სერე და მს რისკის ვაქია.

კომენტარი

წარმოდგენილი ნაშრომი უპასუხებს დავალებას, არ არის მოცემული შეუსაბამო, არარელევანტური
ინფორმაცია. პედაგოგი საუბრობს შეცდომის დასებისა და მისი ფუნქციის საკითხზე დავალების
ორივე საილუსტრაციო ნიმუშის მიხედვით (შინაარსის რელევანტურობა -1 ქულა), თავისი
მსჯელობის გასამყარებლად მოჰყავს დამაჯერებელი, მაგალითები, მსჯელობა ლოგიკურია
პირობაში მოცემული სამივე დებულების მიხედვით. (დასაბუთება - 2 ქულა). ტექსტი
სტრუქტურულად გამართულია, აზრები მწყობრად არის გადმოცემული და მონაკვეთები
ლოგიკურად უკავშირდება ერთმანეთს (თხრობის ორგანიზება - 2 ქულა). ნაწერი ლექსიკურად და
სტილისტურად მეტ-ნაკლებად გამართულია, შეინიშნება რამდენიმე სტილური ხარვეზი, მაგ.,
„დაჩაგრულ ადამიანად განვითარდეს“, „არათუ ვერბალური შეურაცხყოფით არ

შემოიფარგლებოდა..“ და სხვა. შესაბამისად, ამ კომპონენტში აპლიკანტი იმსახურებს 1 ქულას. პედაგოგი ავლენს თანამედროვე ქართული სალიტერატურო ენის ნორმების ცოდნას, არ არის დაშვებული უხეში სინტაქსური, ორთოგრაფიულ-მორფოლოგიური და პუნქტუაციური შეცდომები (სინტაქსი, მორფოლოგია, პუნქტუაცია – 2 ქულა). შესაბამისად, ნაწერი შეფასებულია 8 ქულით.

2024 წლის ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის, ბუნებისმეტყველების (I – IV) საგამოცდო ტესტი და შეფასების სქემა
შეგიძლიათ იხილოთ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე.